

Tervetuloa Kempeleen lukion kotiväeniltaan 2. vuoden opiskelijoiden huoltajille 15.4.2025

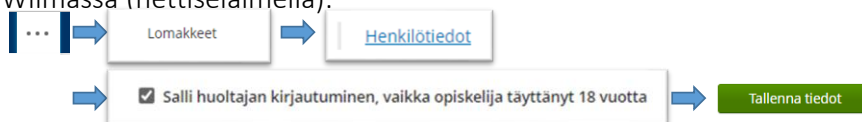

1

Aluksi asiaa Wilmasta

- Pääasiallinen tiedotuskanava koulun ja kodin välillä
- Kun opiskelija täyttää 18 vuotta, päättyy huoltajatunnuksen toiminta ellei opiskelija **itse** salli huoltajan kirjautumista. Opiskelija voi hoitaa asian itse Wilmassa tai käydä ilmoittamassa asiasta koulusihteerille.
- Wilmassa (nettiselaimeilla):

- Koulu suosittelee huoltajan kirjautumisen sallimista
- Asia kannattanee ottaa kotona puheeksi

5.5.2025

2

2

YLIOPPILASTUTKINNON SUORITTAMINEN

- Kaikki kokeet tehdään tietokoneella
 - Kone ja **langalliset** kuulokkeet, tarvittaessa hiiri (langallinen)
 - Mitään langatonta tekniikkaa ei saa olla kokeessa
- Ylioppilastutkinto on suoritettava enintään kolmen perättäisen tutkintokerran aikana
- Tutkintokertoja ovat samaan aikaan koko maassa järjestettävät syksyn ja kevään yo-kirjoitukset
 - **SYKSY 2025: ma 15.9. – ke 1.10.2025**
 - **KEVÄT 2026: ti 10.3. – pe 27.3.2026**
- Suurin osa kokelaistamme hajauttaa tutkinnon suorittamisen kahdelle peräkkäiselle tutkintokerralle
- Yhdelläkin kertaa voi tutkinnon suorittaa

5.5.2025

3

3

Abivuosi ja ylioppilaskirjoitukset

© Studeo

5.5.2025

Alatunniste tähän

4

4

YLIOPPILASTUTKINNON RAKENNE

- Keväällä 2022 tai sen jälkeen ylioppilastutkinnon suorittamisen aloittavilla on ylioppilastutkinnon rakenne seuraava:

- Tutkintoon on sisällytettävä **vähintään viiden tutkintoaineen kokeet**
- Kaikilla on oltava äidinkielen ja kirjallisuuden koe ja vähintään yhden kokeista on oltava pitkän oppimäärän koe (käytännössä ENA tai MAA)

- Lisäksi voi suorittaa yhden tai useamman muun kokeen

5.5.2025

5

YLIOPPILASTUTKINNON RAKENNE

- Esimerkkiyhdistelmiä viiden kokeen yhdistelmistä:

- ÄI, MAA, EN (pitkä tai lyhyt), FY, KE
- ÄI, ENA, RUB1, SAC, joku reaali
- ÄI, MAB, ENA, YH, HI

- Lisäksi voi olla yksi tai useampi koe mistä tahansa ryhmästä

- Reaaliaineiden yo-kokeiden osalta on huomioitava, että samana koepäivänä pidettävistä reaaliaineiden kokeista voi osallistua vain yhteen
 - UE, ET, YH, KE, GE, TE
 - PS, FI, HI, FY, BI

- Kolmen peräkkäisen tutkintokerran aikana voi osallistua enintään kuuteen reaaliaineen kokeeseen ja koeyhdistelmä voisi olla vaikkapa ÄI, MAA, ENA, RUB1, TE, BI, KE, FY, YH, PS (ei ehkä järkeä...)

5.5.2025

6

OSALLISTUMISOIKEUS

- Lukion oppimäärää suorittavalla on osallistumisoikeus yo-kokeeseen opiskeltuaan pakolliset opinnot oppiaineessa, jonka kokeeseen hän osallistuu
- Jos vieraan kielen koe perustuu oppimäärään, jossa ei ole pakollisia opintoja (esim. saksa), lukion oppimäärää suorittava voi osallistua kokeeseen opiskeltuaan kolme kurssia (kuusi opintopistettä) oppiaineen opintoja
- Kokelaan tulee saavuttaa osallistumisoikeus viimeistään ennen koepäivää
- Kirjoitettavassa aineessa suositellaan suoritettavaksi mahdollisimman monta valtakunnallista valinnaista opintojaksoa sekä koulun omat kertausopinnot

5.5.2025

7

YO-KOKEESEEN ILMOITTAUTUMINEN

- Ilmoittaudutaan aina vain seuraavan tutkintokerran yo-kokeisiin
- Ylioppilastutkintolautakunnan (YTL) määräämät aikarajat: **Kevään tutkintoon on ilmoittauduttava viimeistään 1.12. ja syksyn tutkintoon viimeistään 5.6.**
 - Lukioilla on opiskelijoille huomattavasti näitä aikoja aiemmat aikarajat ilmoittautumisten tarkistusten, koeviikkojen yms. seikkojen vuoksi
 - KEMPELEEN LUKIOSSA seuraavan syksyn yo-kokeisiin ilmoittaudutaan toukokuun puolivälin paikkeilla ja kevään yo-kokeisiin ennen marraskuun puoltaväliä WILMAN kautta (S2025 yo-ilm. 16.5. mennessä)
- Wilman kautta tehty ilmoittautuminen varmistetaan sähköisellä allekirjoituksella eli kokelaalla on oltava tunnistautumiseen soveltuvat verkkopankkitunnukset
 - Jos ei ole, niin huoltaja voi allekirjoittaa ilmoittautumisen kokelaan puolesta
- Ilmoittautuminen on sitova

5.5.2025

8

ILMOITTAUTUMISEN MITÄTÖINTI

- YTL voi kokelaan hakemuksen perusteella mitätöidä ilmoittautumisen, jos kokeesta pois jäämiseen on erityisen painava, lautakunnan hyväksymä syy
 - Hakemukseen on liitettävä esimerkiksi lääkärintodistus sairaudesta
 - Hakemus lähetään aina rehtorin/apulaisrehtorin kautta sähköisesti YTL:ään
- Ilmoittautumisen mitätöinti ei pidennä ylioppilastutkinnon suorittamisaikaa

5.5.2025

9

TUTKINTOMAKSUT

- Ei enää tutkintokertakohtaista perusmaksua
- 5 ainetta maksutta
- Mikäli kirjoittaa enemmän kuin viisi ainetta, koekohtainen maksu on 38€/koe
- Oikaisuvaatimuksen käsittelymaksu 58€/oikaisuvaatimus
- Kokelas voi pyytää koekohtaisten maksujen palauttamista, jos kokelaalla ei ole osallistumisoikeutta tai jos lautakunta on kokelaan hakemuksesta mitätöinyt ilmoittautumisen

5.5.2025

10

ARVOSTELUSTA

- Kokeet tarkastaa ja arvostelee alustavasti opettaja ja lopullisesti YTL
- Koekohtaiset eri arvosanojen pisterajat vaihtelevat jonkin verran tutkintokerroittain
- Yo-kokeiden arvosanat lyhenteineen sekä arvosanoista saatavat pisteet

Improbatur	Approbatur	Lubenter approbatur	Cum laude approbatur	Magna cum laude approbatur	Eximia cum laude approbatur	Laudatur
I	A	B	C	M	E	L
0 pistettä	2 pistettä	3 pistettä	4 pistettä	5 pistettä	6 pistettä	7 pistettä

5.5.2025

Alatunniste tähän

11

11

YLIOPPILASTUTKINNON SUORITTAMINEN

- Ylioppilastutkinto tulee suoritetuksi, kun kokelas on **suorittanut hyväksytysti yo-tutkintoon vaadittavat kokeet** sekä **suorittanut lukiokoulutuksen oppimäärän** (tai muun yo-tutkinnon suorittamiseen oikeuttavan tutkinnon tai koulutuksen)
- Yo-tutkinto tulee suoritetuksi vaikka YKSI yo-tutkinnon kokeista olisi hylätty, mikäli hyväksytysti suoritetuista neljästä kokeesta saa tarpeeksi ns. kompensatiopisteitä.
- Keväällä 2022 tai sen jälkeen aloitetussa yo-tutkinnossa on olemassa vain yksi hylätty arvosana i (aiemmin oli i+, i, i - ja i - -) ja sen kompensointiin riittää 10 pistettä, jotka lasketaan niistä **neljästä** hyväksytysti suoritetusta yo-kokeesta, jotka tuottavat suurimman kompensatiopistesumman.

Esim. AAAC = $3 \cdot 2p + 1 \cdot 4p = 10p$ tai AABB = $2 \cdot 2p + 2 \cdot 3p = 10p$
tai vaikkapa L+B = $7p + 3p = 10p$

5.5.2025

12

12

ERITYISJÄRJESTELYIDEN HAKEMINEN

- Kokelas voi sairauden, vamman, lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeuden, vieraskielisyyden taikka muun niihin rinnastettavan syyn vuoksi suorittaa ylioppilastutkinnon kokeet poikkeavasti (yleisimmin LISÄAIKA +2h tai ERILLISTILA)
- **Lukio-opinnoissa tai muissa opinnoissa havaittu tuen tarve ja toteutetut tukitoimet toimivat yhtenä perusteena erityisjärjestelyiden tarvetta arvioitaessa**
- Hakemus tehdään viimeistään silloin, kun kokelas ilmoittautuu tutkintoon ensimmäisen kerran. Hakemuksen voi tehdä myös hajautetun tutkinnon ollessa kesken, jos tarve havaitaan tutkinnon aloittamisen jälkeen
- Ennen kuin kokelas ryhtyy hakemaan lautakunnalta erityisjärjestelyjä ja hankkimaan tarvittavia liitteitä, hänen on syytä keskustella tarvittavista erityisjärjestelyistä sekä niiden toteuttamisesta lukion rehtorin ja/tai erityisopettajan kanssa.
- Haettava ensi syksyn osalta 30.4. mennessä ja kevään 2026 kirjoitusten osalta 30.11. mennessä

5.5.2025

ERITYISJÄRJESTELYIDEN HAKEMINEN

Kaavio: Osat, joista hakemus koeesuoritusta heikentävän syyn ottamisesta huomioon ylioppilastutkinnossa koostuu.

5.5.2025

Koesuoritusta heikentävän syyn huomioon ottaminen arvostelussa

- Sairaus tai vamma, lukemisen tai kirjoittamisen erityisvaikeus tai erityisen vaikea elämäntilanne voidaan ottaa arvostelussa huomioon, jos kokelas on saamassa kokeesta hylätyn arvosanan.

	Pistemäärän enimmäiskorotus, jos sairaus tai vamma, erityisen vaikea elämäntilanne tai lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus vaikuttaa koesuoritukseen...		
Kokeen maksimipistemäärä	...jonkin verran	...merkittävästi	...erittäin paljon
60 pistettä	1 piste	1 piste	2 pistettä
120 pistettä	1 piste	2 pistettä	3 pistettä
209 pistettä	2 pistettä	4 pistettä	6 pistettä
229 pistettä	2 pistettä	4 pistettä	6 pistettä
299 pistettä	3 pistettä	6 pistettä	8 pistettä

5.5.2C...

15

MUUTA HUOMIOITAVAA

- Hylätyn kokeen saa uusia kolme kertaa välittömästi seuraavien kolmen tutkintokerran aikana. YO-tutkinnon suorittanut henkilö saa uusia hylätyn kokeen niin monta kertaa kuin haluaa.
- Hyväksytyn kokeen saa uusia niin monta kertaa kuin haluaa. Kokeen uusimisajankohdan voi valita itse. Pitää muistaa ilmoittautua pääsääntöisesti siihen lukioon, josta valmistunut.
- Tutkinnon täydentäminen uusilla kokeilla on mahdollista sen jälkeen, kun on suorittanut yo-tutkinnon. Täydentämisen ajankohdan voi valita itse.

5.5.2025

16

ABIVUOSI

- Ylioppilaskokeisiin valmistautuminen
- Lukusuunnitelma
- Jatko-opintosuunnitelma
- Yhteishaku

5.5.2025

Alatunniste tähän

17

17

Ylioppilaskokeisiin valmistautuminen

-Kris 13.11.2014

5.5.2025

Alatunniste tähän

18

Lukusuunnitelma

Syksyn kirjoitukset:

- Kävin tunnollisesti kertauskursseja ja luin vapaa-ajalla. Aloitin lukemisen jo kesälomalla. Onneksi, koska muuten en olisi ehtinyt lukea, koska minulla oli muitakin aineita kuin kirjoitettavia 1. jaksossa.

Kevään kirjoitukset: lukuloma noin 4 viikkoa.

- Tärkeää pitää normaalit vuorokausi-rytmit ja säännölliset ruokailut. Tehokasta lukemista 6 – 8 tuntia. Yksi vapaapäivä viikossa.

(lainauksia abeilta lv. 2018 – 2019)

5.5.2025

Alatunniste tähän

19

Jatko-opintosuunnitelma

AVO Ammatinvalintaohjelma

Palaset paikalleen-urasuunnittelutyökalu

Tulevaisuusmatka <https://urataidot.hyria.fi/fi>

5.5.2025

Alatunniste tähän

20

20

Lukion jälkeen

5.5.2025

Alatunniste tähän

21

21

Yhteishaku

- 1.haku tammikuussa 2026, 7.1.2026 klo 8.00 – 21.1.2026 klo 15.00. (Taideyliopistot ja englanninkieliset tutkinto-ohjelmat)
- 2.haku maaliskuussa 2026, 10.3.2026 klo 8.00 – 24.3.2026 klo 15.00. (suomen- ja ruotsinkieliset tutkinto-ohjelmat)
- Todistusvalinta korkeakouluihin (n.70%) <https://yliopistovalinnat.fi/todistusvalinnan-pistevelytykset-vuodesta-2026>
- Valintakokeet korkeakouluihin (n.30%) <https://yliopistovalinnat.fi/valintakokeet>, <https://www.ammattikorkeakouluun.fi/hakijalle/hakeminen/#valintatavat>
- Ensikertalaisuus
- Yhden paikan säännös
- Syksyn yhteishaku

Alatunn

22

Hakemalla koulutukseen nuori turvaa työttömyysetuutensa

Alle 25-vuotiaan ilman lukion jälkeistä koulutusta olevan tulee hakea koulutukseen, joka johtaa tutkintoon ja antaa ammatillisia valmiuksia

Jotta voi myöhemmin saada työttömyysetuutta (työttömyyspäiväraha/työmarkkinatuki), tulee hakea keväällä vähintään kahta opiskelupaikkaa ja käydä pääsykokeissa.

Haettavan koulutuksen ei tarvitse kuulua yhteishakuun. Se voi olla myös muuta koulutusta, joka johtaa tutkintoon ja antaa ammatillisia valmiuksia.

Kevään abiturientin tulee hakea abikeväänä vähintään kahteen koulutukseen, jotka alkavat syksyllä ja antavat ammatillisia valmiuksia.

Abin pitää hakea koulutukseen myös, vaikka aikoo suorittaa ase- tai siviilipalveluksen heti lukion jälkeen.

5.5.2025

Alatunniste tähän

23

23

Myös vanhemmat voivat kysyä opoilta mieltään askarruttavia asioita Wilma-viestin lisäksi soittamalla sekä sähköpostilla.

Anu Kalliopuska

anu.kalliopuska@edu.kempele.fi
puh. 0401598957,

Kaisu Takalahti
kaisu.takalahti@edu.kempele.fi
Puh. 050 463 6610

5.5.2025

Alatunniste tähän

24

24

Aineryhmäkohtaiset esittelyt

5.5.2025

25

25

Äidinkieli ja kirjallisuus

- Kaksi kuuden tunnin koetta: lukutaidon koe ja kirjoitustaidon koe.
- **Lukutaidon kokeessa** on kaksi osaa: osa A keskittyy asia- ja mediatekstien ja osa B taas kaunokirjallisten tekstien erittelyyn ja tulkintaan. Molemmista osista valitaan yksi tehtävä. (Laajuus yhteensä 9 000 merkkiä)
- **Kirjoitustaidon kokeessa** kirjoitetaan yksi laaja omaääninen pohtiva tai kantaa ottava teksti vähintään kahta aineistoa apuna käyttäen. (Laajuus 6 000 merkkiä)
- Kokeiden pisteet lasketaan yhteen. (Maksimit 60 + 60)

5.5.2025

26

26

Äidinkieli ja kirjallisuus

Pakollinen opintojakso

ÄI08: Kirjallisuuden kontekstit

Valtakunnalliset syventävät opintojaksot

ÄI10: Abiturlentln kirjoitustaito

- kirjoitustaidon kertausopintojakso (yo-kokeeseen valmentava)

ÄI11: Abiturlentln lukutaito

- lukutaidon kertausopintojakso (yo-kokeeseen valmentava)

Kokeet mittaavat kokelaan äidinkielen ja kirjallisuuden **taitoja**, **kypsyysttä** ja **valmiuksia** jatko-opintoihin. **Kertaamisen** lisäksi tärkeää on asia- ja kauno-kirjallisten tekstien **lukeminen** ja ajankohtaisaiheista **keskusteleminen**.

5.5.2025

27

27

Ruotsi ja vieraat kielet

- **Samassa kokeessa** kuuntelu, luettu, sanasto- ja rakenne & kirjoittaminen.
- **Suositus:** Kuuntelutehtävät koeajan alkupuolella.
 - Jos käyttää omia kuulokkeita, niin niissä ei saa olla langatonta tekniikkaa
- **Kirjoitelma(t)** tärkein yksittäinen osa (1/3 maksimipisteistä), kannattaa käyttää aikaa.
 - Suunnittelu keskeistä. Tarkistusvaihe tärkeä.
- Kielikoe on **kypsyyskoe**. **Ajattelutaidot** korostuvat.
 - **Ohjeiden** lukeminen ja noudattaminen.
 - **Tulkinta, päätteleminen, nyanssit** (vaativuus).

5.5.2025

Alatunniste tähän

28

28

Ruotsi ja vieraat kielet

- **Tarkistaminen** kaikessa rauhassa. Turha kiire pois.
- Vastausrutiinia ja erilaisia tehtävätyyppejä harjoitellaan vielä **syventävillä opintojaksoilla**
 - **ENA07** ja **ENA12** (kirjoittamiseen ja kielioppiin ENA11 & suulliseen kertaukseen ENA08)
 - **RUB07** ja **RUB11** (kuullun ja luetun ymmärtämistä RUB09 & suulliseen kertaukseen RUB06)
 - **SAB307**, **SAB308** ja **SAB309** sekä **RAB07**, **RAB08** ja **RAB09**.
- **Valmistautumiseen:** lukeminen, kuunteleminen, kieliopin ja sanaston omaehtoinen kertaus, kirjoittaminen, kesä- ja verkkokurssit, kielikurssit.

5.5.2025

Alatunniste tähän

29

29

Matematiikka

- Kaksi eritasoista koetta (lyhyt / pitkä).
- Lukio-opinnoista riippumatta kokeen tason saa valita vapaasti.
- Koe on **kaksiosainen**.
 - **A-osa** (osa ohjelmistoista käytössä + digiMAOL)
 - **B-osa** (kaikki ohjelmistot käytössä + digiMAOL)

5.5.2025

Alatunniste tähän

30

30

Matematiikka

- Opintojakso **MAA14** valmentaa **pitkän matematiikan** kokeeseen.
- Opintojakso **MAB10** valmentaa **lyhyen matematiikan** kokeeseen.
- Yo-kokeeseen kannattaa mennä perusteellisesti valmistautuneena.

5.5.2025

Alatunniste tähän

31

31

Reaaliaineet

- Yhdellä tutkintokerralla järjestetään kaksi reaaliaineiden koepäivää noin viikon välein.
 - UE, ET, YH, KE, GE, TE
 - PS, FI, HI, FY, BI
- Tutkintoa hajauttamalla voi osallistua jopa kuuden reaaliaineen kokeeseen.
- Reaalikokeisiin valmistautuminen
 - Pakolliset ja syventävät valtakunnalliset opintojaksot.
 - Kertausopintojaksot ja mahdollisesti koulukohtaiset syventävät.
 - Lukusuunnitelma
 - Ajankohtaisten uutisten seuraaminen

5.5.2025

Alatunniste tähän

32

Kiitos!

Kempeleen kunta | PL 12, 90441 Kempele | puh. (08) 5587 2200 | www.kempele.fi

5.5.2025

33